

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/lvvn

Ons kenmerk
DGA-DAD / 99415180

Uw kenmerk
175931.23U

Datum 30 juni 2025
Betreft Beantwoording vervolgvragen 'Verhouding landelijke
beëindigingsregelingen en de Wet dieren'

Geachte Voorzitter,

In uw brief van 3 juni 2025¹ verzoekt u mij om in te gaan op enkele vervolgvragen naar aanleiding van mijn brief van 22 april 2025². Met deze brief ga ik in op uw vervolgvragen en kom ik tegemoet aan mijn toezegging die ik gedaan heb in mijn eerdere brief.

Indicatie deelname bedrijven met meerdere locaties in Lbv en Lbv-plus

In mijn brief van 22 april 2025 heb ik toegezegd om een indicatie te geven van het aantal bedrijven dat op meerdere locaties bedrijfsmatig vee houdt op het moment van indienen van een subsidieaanvraag op grond van de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) of de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) en op het moment van retourneren van de ondertekende overeenkomst. Om dit in kaart te brengen heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) een analyse uitgevoerd op alle veehouderijlocaties waarvoor een getekende overeenkomst was ingediend. Op het moment van analyse ging dit om 952 bedrijven die de overeenkomst ondertekend hebben geretourneerd. Aan de hand van de beschikbare registraties³ is nagegaan hoeveel van deze bedrijven op het moment van het indienen van de aanvraag en op het moment van tekenen van de overeenkomst elders bedrijfsmatig vee hield⁴. Daaruit blijkt dat er 106 bedrijven (circa 11%) waren die op het moment van het indienen van de subsidieaanvraag op een andere locatie bedrijfsmatig vee hielden. Ten tijde van het retourneren van de ondertekende overeenkomst waren er 80 bedrijven (circa 8%) die elders bedrijfsmatig vee hielden.

Handhaving doorstartverbod

¹ [175931.23U](#)

² [Kamerstukken I 2024/25, 36600 XIV, O.](#)

³ Dit betreft de I&R registratie en de Gecombineerde Opgave

⁴ In de analyse is, in lijn met het Besluit activiteiten leefomgeving, bedrijfsmatig gedefinieerd als het houden van meer dan 15 stuks varkens, 10 stuks rundvee of 25 stuks overige landbouwhuisdieren

In uw brief vraagt u naar de handhaving van het doorstartverbod. Het doorstartverbod houdt in dat een veehouder die op grond van de Lbv, Lbv-plus of Lbv-kleinere sectoren een subsidie heeft ontvangen voor het beëindigen van een veehouderijlocatie niet elders een veehouderij mag starten of overnemen met dezelfde diersoort. RVO ziet toe op het doorstartverbod door periodiek te controleren of de personen die de overeenkomst hebben ondertekend, ofwel degene(n) die de zeggenschap in de veehouderij uitoefende(n), niet elders een veehouderij met dezelfde diersoort zijn gestart dan wel hebben overgenomen. Ik wil daarnaast nog graag benadrukken dat er voor de deelnemende veehouderijlocatie een locatieverbod geldt. Dit houdt in dat er op de locatie nooit meer bedrijfsmatig landbouwhuisdieren gehouden mogen worden. Dit wordt onder andere geborgd door de kwalitatieve verplichting, ondertekening van de modelovereenkomst en door het verzoek tot wijziging van het omgevingsplan, waardoor aldaar niet langer landbouwhuisdieren gehouden kunnen worden.

Directoraat-generaal Agro

DGA-DAD / 99415180

Het is voor mij niet mogelijk om, na het beëindigen van een veehouderijlocatie met subsidie uit een landelijke beëindigingsregeling, gegevens over een eventuele andere activiteiten op de locatie of door de ondernemer, bij te houden. De regelingen bieden hiervoor geen grondslag. Daarnaast is het, vanwege de door mij beschreven controlesystematiek voor de handhaving van het doorstartverbod, ook niet relevant om bij te houden of en zo ja welke nieuwe economische activiteit een veehouder is gestart. Het is gezien het doel van de regeling van belang dat een aanvrager zich houdt aan de subsidievoorwaarden en daar wordt op toegezien.

Mestproductie en doorstartverbod

Daarnaast vraagt u naar de beëindigingsregelingen en het behalen van de mestproductieplafonds. Zoals ik in mijn brief van 22 april heb aangegeven, moet een veehouder die aanspraak wil maken op subsidieverstreking op grond van de Lbv of Lbv-plus zijn productierecht (varkens-, pluimvee- en fosfaatrecht) laten doorhalen.⁵ Daarmee is een definitieve daling van de mestproductie in die sectoren geborgd omdat het totaal aantal productierechten waarvoor in die sectoren mest kan worden geproduceerd, door de doorgehaalde rechten kleiner wordt. Dat dit effect teniet wordt gedaan door het overnemen of elders starten van een veehouderijbedrijf in een sector waarvoor geen productierechtenstelsel geldt, acht ik onwaarschijnlijk gelet op het huidige vergunningsstelsel voor stikstof. Door een gebrek aan stikstofruimte zijn de mogelijkheden voor een ruimere of nieuwe vergunning immers beperkt. De beëindigingsregelingen leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan mijn inzet om de mestproductie te reduceren.

Doorstartverbod in nieuwe beëindigingsregelingen

Ten slotte vraagt u mij naar de invulling van het doorstartverbod in de nieuwe beëindigingsregeling. Zoals ik in mijn brief van 22 april heb aangegeven kan ik niet vooruitlopen op de inhoud van toekomstige regelingen. Wel kan ik aangeven dat één van de eisen vanuit de Europese staatsteunrichtsnoeren voor sluiting van de productiecapaciteit is dat een ondernemer die met subsidie zijn productiecapaciteit heeft gesloten niet elders dezelfde activiteit mag starten.

Daar zal ik dus sowieso rekening mee moeten houden bij de vormgeving van de nieuwe regeling.

⁵ Een veehouder dient minimaal 85% van zijn varkens- en pluimveerecht en minimaal 95% van zijn fosfaatrecht definitief door te laten halen.

Hoogachtend,

Directoraat-generaal Agro

DGA-DAD / 99415180

Femke Marije Wiersma
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

nota
TER BESLISSING

**Beslisnota bij 'beantwoording vervolgvragen
verhouding landelijke beëindigingsregelingen de
Wet dieren'**

TER BESLISSING

Datum
18 juni 2025

Kenmerk
DGA-DAD / 99507750

Kopie aan

Parafenroute

Bijlage(n)
1

Aanleiding

Naar aanleiding van uw brief aan de Eerste Kamer van 22 april 2025 waarin u vragen beantwoordt over het doorstartverbod in de Lbv en Lbv-plus zijn er bij brief van 3 juni 2025 vervolgvragen gesteld door de Eerste Kamer. Met bijgevoegde brief komt u tegemoet aan de toezegging uit uw voorgaande brief en gaat u in op de vervolgvragen van de Eerste Kamer.

Geadviseerd besluit

U kunt de bijgevoegde brief ondertekenen.

Kernpunten

- Tijdens de vergadering van 27 mei hebben de leden Kluit (Groenlinks-PvdA), Van Aelst-Den Uijl (SP) en Visseren-Hamakers (PvdD) inbreng geleverd voor een schriftelijk overleg. Dit naar aanleiding van uw brief van 22 april waarin u ingaat op eerder gestelde vragen over het doorstartverbod in de Lbv en Lbv-plus.
- Met deze brief beantwoordt u de vervolgvragen over de handhaving van het doorstartverbod, mestproductie en het doorstartverbod, en het doorstartverbod in nieuwe beëindigingsregelingen.
- In uw brief van 22 april 2025 heeft u toegezegd een indicatie te geven van het aantal bedrijven dat op meerdere locaties bedrijfsmatig vee houdt op het moment van indienen van een subsidieaanvraag op grond van de Lbv of Lbv-plus en het moment van retourneren van de ondertekende overeenkomst. Met deze brief komt u tegemoet aan deze toezegging.